

Vergaderjaar 2021–2022

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 2520

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 september 2022

Hierbij bied ik u het verslag aan van de informele Raad Buitenlandse Zaken Gymnich van 30 en 31 augustus 2022.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
W.B. Hoekstra

VERSLAG VAN DE INFORMELE RAAD BUITENLANDSE ZAKEN (GYMNICH) VAN 30 EN 31 AUGUSTUS 2022

Op 30 en 31 augustus 2022 vond de informele Raad Buitenlandse Zaken (Gymnich) plaats in Praag. Tijdens deze informele RBZ werd gesproken over de EU-Afrika relatie en de Russische agressie tegen Oekraïne. Ook was er een informele lunch in het bijzijn van de Ministers van Buitenlandse Zaken van Oekraïne, Moldavië en Georgië. Middels dit verslag wordt uw Kamer tevens geïnformeerd over de uitvoering van de motie leden Van der Lee en Piri over bevorderen dat de EU samen met de G7-landen overgaat tot een importverbod van Russisch goud.

EU-Afrika relatie

De Raad sprak over het EU-Afrika partnerschap, waarbij bijzondere aandacht uitging naar het partnerschap in de huidige geopolitieke context en de impact van de Russische invasie in Oekraïne op de voedsel- en energiezekerheid in Afrika. Er was onder de EU-lidstaten brede overeenstemming over de noodzaak om de afspraken die zijn gemaakt tijdens de EU-AU top begin dit jaar sneller te implementeren en hierbij goede aansluiting te blijven zoeken bij de specifieke wensen van Afrikaanse landen. Daarnaast zal de EU het partnerschap verder verdiepen door meer strategische samenwerking in multilaterale fora op te zoeken, zoals bij de COP27 over klimaatverandering en COP15 over biodiversiteit.

De Raad besprak de noodzaak voor effectievere strategische communicatie over de oorlog in Oekraïne, zodat er tegenwicht kan worden geboden aan de Russische desinformatiecampagnes op het Afrikaanse continent. Tot slot vroegen EU-lidstaten ook aandacht voor het belang van een EU-Afrika dialoog die niet volledig wordt gedomineerd door de oorlog in Oekraïne. Het EU-Afrika partnerschap is een langdurig partnerschap en een goede samenwerking met Afrika is in het strategisch belang van Europa op terreinen als irreguliere migratie, klimaatverandering en de energietransitie.

Russische agressie tegen Oekraïne

Tijdens Gymnich is een discussie gestart over nieuwe uitgangspunten voor de relatie van de EU met Rusland. Diverse lidstaten, waaronder Nederland, gaven aan dat de vijf *guiding principles* niet langer houdbaar zijn vanwege de Russische inval in Oekraïne en dat EU-eenheid een essentiële voorwaarde is voor een effectief optreden richting Rusland. Nederland heeft het belang onderstreept van een gezamenlijk EU-kader voor de toekomstige inzet jegens Rusland, onder meer om zo eensgezind mogelijk te kunnen blijven optreden. De Raad besprak het belang om additionele financiële middelen vrij te maken om Oekraïne ook op de langere termijn te kunnen ondersteunen. Ook werd de noodzaak van militaire steun aan Oekraïne besproken, nu en op lange termijn. Nederland heeft in dat kader gepleit voor het snel opstarten van de EU-trainingsmissie voor Oekraïne. Bij de informele Raad Buitenlandse Zaken/Defensie van 29 en 30 augustus 2022 werd hierover ook gesproken en is de HV verzocht om snel een concreet voorstel voor een EU-trainingsmissie voor Oekraïne uit te werken en aan de Raad voor te leggen. Tot slot is tijdens deze informele bijeenkomst ook gesproken over manieren om de druk op Rusland verder op te voeren via onder meer additionele sanctiemaatregelen, diplomatieke inspanningen en door de inzet op accountability voor oorlogsmisdaden te versterken.

De Raad besprak de onwenselijkheid van grote aantallen Russische toeristen in de EU terwijl Rusland een bloedige oorlog voert in Oekraïne

en de mogelijkheid om visumverlening te beperken. In de Raad was overeenstemming over het volledig opschorten van de EU-Rusland Visafacilitatie-overeenkomst¹ (gesloten in 2007, deels opgeschort in februari 2022). Hiermee vervallen gunstige voorwaarden voor de aanvraag van toeristische visa. Dat zal de uitgifte van visa verder beperken. Ook was er begrip voor de specifieke situatie van aan Rusland grenzende lidstaten en hun wens om, indien nodig, op nationaal niveau beperkende maatregelen te kunnen treffen. Nederland gaf aan open te staan voor het opschorten van toeristenvisa, met als kanttekening dat kwetsbare groepen nog de mogelijkheid moeten behouden om naar de EU te reizen. Daarnaast benadrukte Nederland het grote belang om ook op het gebied van het visumbeleid zo eensgezind mogelijk op te treden.

Lunch met BZ-ministers uit de Oekraïne, Moldavië en Georgië

Tijdens de informele lunch met de Ministers van Buitenlandse Zaken van Oekraïne, Moldavië en Georgië is gesproken over de opvolging van het besluit van de Europese Raad van juni jl. (Kamerstuk 21 501-20, nr. 1824) om het Europese perspectief van deze drie landen te erkennen en de status van kandidaat-lidstaat toe te kennen aan Oekraïne en Moldavië. Alle drie de landen zullen nog belangrijke voortgang moeten boeken op de stappen die de Europese Commissie in de opinies benoemde. Oekraïne, Moldavië en Georgië benadrukten gecommitteerd te zijn aan het doorvoeren van de noodzakelijke hervormingen. Volledige updates over de voortgang op de hervormingen en aanbevelingen uit de opinies van juni jl. zullen beschikbaar komen als onderdeel van het uitbreidingspakket 2023.

Uitvoering motie van de leden Van der Lee en Piri over bevorderen dat de EU samen met de G7-landen overgaat tot een importverbod van Russisch goud²

Als onderdeel van het zevende sanctiepakket dat werd aangenomen op 21 juli jl. is met steun van Nederland in EU-verband een importverbod ingesteld op goud en juwelen uit Rusland. Hiermee heeft het kabinet uitvoering gegeven aan de motie van de leden Van der Lee en Piri.

¹ EUR-Lex – 22007A0517(01) – EN – EUR-Lex (europa.eu).

² Kamerstuk 35 925 V, nr. 98.